

Handläggare
Helena Bergkvist
Telefon: 08-508 14497

Till
Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsnämnd
2019-05-23

Fortsatt arbete utifrån åtgärdsförslag från Medborgardialog – en uppväxt fri från våld

Förvaltningens förslag till beslut

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd ger förvaltningen i uppdrag att genomföra föreslagna åtgärder.

Anders Carstorp
Stadsdelsdirektör

Sammanfattning

I medborgardialogsarbete under vintern 2019 har förslag på åtgärder lämnats för att främja en uppväxt fri från våld för flickor och pojkar i Östberga. Förslagen handlar om föräldranätverk och mötesplatser, aktiviteter för föräldrar och barn, informationsinsatser gällande kommunens befintliga stöd och insatser, föräldrainvolvering i barns och ungdomars vardag, kunskapshöjande insatser om våld för föräldrar och barn, påverkan av polisens prioritering av Östberga och bättre samverkan för att förhindra rekrytering av unga till kriminalitet.

Bakgrund

Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsförvaltning och stadsdelsnämnd har sedan november 2015 deltagit i ett arbete för att utveckla medborgardialogen i komplexa samhällsfrågor på Sveriges Kommuner och Landsting, SKL. I tidigare genomförda medborgardialoger med temat trygghet och trivsel har barns och ungdomars förutsättningar i Östberga lyfts fram. Under 2018 och vintern 2019 har en medborgardialog med fokus på integration och sociala förhållanden genomförts i Östberga under temat en uppväxt fri från våld för flickor och pojkar.

Målet med dialogen har på kort sikt varit att få en bild av flickors och pojkars situation gällande våld, att bli fler som tillsammans arbetar med att skapa en uppväxt fri från våld och att ge förutsättningarna för boende och verksamma i Östberga att delta i arbetet. På längre sikt och när åtgärder börjar genomföras är målsättningen att våld i flickors och pojkars uppväxtmiljö i Östberga ska minska.

Under 2018 inhämtades perspektiv i intervjuer med boende, verksamma, tjänstepersoner och förtroendevalda om vad som är viktigt för att flickor och pojkar ska få en uppväxt fri från våld. De perspektiv som framkom i intervjuerna sammanställdes i en rapport med sju teman. I januari 2019 startade en arbetsgrupp bestående av boende, tjänstepersoner och politiker från stadsdelsnämnden samt verksamma från Fryshuset. Arbetsgruppens första uppgift var att prioritera vilka av de sju teman som var mest angelägna att arbeta med. Därefter delade arbetsgruppen upp sig i mindre grupper som arbetade med de teman som gruppen tyckte var mest angeläget.

Arbetet i smågrupperna har bestått av att ta fram förslag på åtgärder som gruppen verkligen tror på för en uppväxt fri från våld för flickor och pojkar i Östberga. Under arbetets gång blev det tydligt i arbetsgruppen att det saknas kännedom om stadsdelens insatser och vad man som förälder kan få stöd med i sitt föräldraskap. Det framkom även att det finns ett fortsatt behov av träffpunkter och kontaktkanaler för föräldrar i Östberga.

Den 14 mars överlämnades åtgärdsförslagen till ordförande och vice ordförande för stadsdelsnämnden vid arbetsgruppens sista träff.

Ärendet

Åtta åtgärdsförslag har tagits fram i medborgardialogsmöten mellan boende i Östberga, verksamma och politiker. Flera av förslagen har en nära koppling till varandra när det gäller genomförandet och fortlevnaden av åtgärderna. Nedan beskrivs åtgärdsförslagen och förslag till fortsatt arbete med dessa.

Skapa ett föräldranätverk

Åtgärden handlar om att skapa ett föräldranätverk och en bra kontaktkanal för föräldrar, utifrån att det finns ett behov av att öka kontakten mellan föräldrar i Östberga och deras barn.

Förhoppningen är att åtgärden ska bidra till en större gemenskap, ökad trygghet och tillit i området. För att underlätta för föräldrar att ta kontakt med varandra har ett föräldranätverk, med en Facebook-grupp som plattform, startat upp. Föräldranätverket administreras och sköts av föräldrar. Tanken med nätverket är att föräldrar och

andra, exempelvis stadsdelsförvaltningen, ska kunna informera och bjuda in till olika möten och aktiviteter, såväl som till spontana aktiviteter. Enligt förslaget bör det finnas en kontaktperson från stadsdelsförvaltningen när det gäller att erbjuda olika aktiviteter och mötestillfällen samt att sprida information. Se mer om aktiviteter under förslaget om mötesplats för föräldrar och barn.

Kontaktpersonen kan även marknadsföra nätverket som en befintlig informationskanal i stadsdelsförvaltningens olika verksamheter.

Föräldrar inom föräldranätverket föreslås utgöra en referensgrupp för övriga föreslagna åtgärder, vilka även är tänkta att informeras om i Facebook-gruppen.

Mötesplats för föräldrar och barn i Östberga

Det har under dialogarbetet framkommit att det finns behov och önskemål hos föräldrar i Östberga om fler möjligheter till att mötas, både i nya sammanhang och med utgångspunkt i befintliga möjligheter, exempelvis i kulturhuset, i parken och på öppna förskolan. Åtgärden handlar om att erbjuda samvaro och ordna aktiviteter för föräldrar och barn utifrån olika teman. Syftet är att fler barn och vuxna ska lära känna varandra genom social samvaro, vilket förväntas bidra till ett tryggare område. Syftet är också att erbjuda föräldrar information och kompetensutveckling utifrån olika teman samt att ge föräldrar möjlighet att utbyta erfarenheter kring sitt föräldraskap. Arbetsgruppen tror att det behövs ett formellt uppdrag inom stadsdelen för att ordna tillfällen att mötas, att stadsdelsförvaltningen har kontakt med föräldranätverket för att få in förslag och idéer kring aktiviteter och att dessa kan arrangeras i samverkan med föräldranätverket.

Informationsinsats om kommunens befintliga stöd och ansvar

Under arbetet med medborgardialogen har det blivit tydligt att föräldrar saknar kännedom och kunskap om vilket stöd kommunen kan erbjuda i föräldraskapet samt vilket ansvar kommunen har gällande stöd till föräldrar och familjer. Målgruppen för åtgärden är både föräldrar och personal i stadsdelsförvaltningens verksamheter. Ansvaret för arbetet behöver finnas inom respektive berörd avdelning och arbetet ska utföras av personal i de verksamheter som möter föräldrar och barn på förskolor, öppna förskolor och fritidsverksamhet, på kulturhuset och medborgarkontoren. Åtgärden handlar om att utbilda personalen om vilka insatser kommunen kan erbjuda föräldrar och familjer i behov av stöd. Verktyg ska tas fram för personal att använda vid information till föräldrar i form av bl.a. broschyr och informationsmaterial till föräldramöten. Åtgärden ska även leda till att ett aktivt arbete sker från personal i att möta upp, informera och vid behov slussa vidare föräldrar till rätt stöd. Målet

med åtgärden är att föräldrar ska känna till det stöd som finns och vid behov kunna söka hjälp tidigare. Föräldrar ska uppleva att det är avdramatiserat att söka stöd och stigmatiseringen kring att söka hjälp måste minska. Arbetet behöver vara långsiktigt och även rikta sig till föräldragrupper som är svåra att nå.

Kunskapshöjande åtgärder för barn om våld

För att minska våld i flickors och pojkars uppväxt är det viktigt att barnen görs delaktiga och får kunskap om våld. Målgrupp för åtgärden är barn samt personal/pedagoger i förskolan och öppna förskolan. Ökad kunskap och kompetens hos barn kan handla om att barn får berätta om och utveckla sina idéer om konflikter och konflikthantering i ett aktivt arbete kring temat våld. För att utföra arbetet kan extern eller intern kompetens användas. Föräldrar ska ges möjlighet att ta tillvara på och värdesätta barnens idéer om våld och göras delaktiga i barnens arbete. Åtgärden förväntas bidra till att barn kan sätta ord på känslor, blir trygga och får förtroendefulla relationer till vuxna i sin närhet. Genom att barn kan sätta ord på sina känslor förebyggs våld mellan barn och på lång sikt våld i nära relationer.

Kunskapshöjande åtgärder för föräldrar om våld

Åtgärden är i genomförandet kopplad till åtgärdsförslaget om kunskapshöjande insatser för barn. Den viktigaste målgruppen för åtgärden är föräldrar till barn på förskolorna och öppna förskolan i Östberga. Åtgärdsförslaget syftar till att föräldrar ska få ta del av sina barns tankar och perspektiv om konflikter och konflikthantering utifrån det arbete som genomförs med barn i kunskapshöjande syfte. Föräldrar ska bjudas in till någon form av presentation, exempelvis en vernissage. Detta förväntas leda till att barnens idéer synliggörs för föräldrarna och att det blir en ingång till att tala med barnen om konflikt, konflikthantering och våld. Under medborgardialogen har det lyfts fram att det är viktigt att det kunskapshöjande arbetet är långsiktigt och inte stannar vid enstaka aktiviteter. Arbetet behöver fortsätta genom att föräldrar bjuds in till uppföljningar på temat. Arbetet kan ske i samverkan med andra verksamheter såsom Familjens hus, barnavårdscentral eller polis och kan handla om att ordna en föreläsning om temat våld, att informera om föräldrastöd och att erbjuda föräldrautbildningar lokalt i verksamheten.

Föräldrainvolvering i barns och ungdomars vardag

Åtgärdsförslaget riktar sig till föräldrar och barn/ungdomar i Östberga och handlar om att involvera föräldrarna mer i de ungas vardag. Genom att bjuda in föräldrarna i verksamheterna inom

Fritidsklubben, Fritidsgården och Fryshuset kan positiva möten och relationer skapas mellan föräldrar och personal.

Barnen/ungdomarna ska vara med och bestämma om vilka aktiviteter föräldrarna ska bjudas in till och hur det ska ske.

Åtgärden ska bidra till att föräldrar har större uppmärksamhet på sina och andras barn samt att det upplevs lättare för föräldrar och personal att ta kontakt med varandra. Ökad kunskap för föräldrar om vad det finns att göra för barn/ungdomar i Östberga och en ökad involvering i barns och ungdomars vardag ska leda till att fler vuxna, barn och ungdomar vågar agera, reagera och värna om sitt område. Arbetsgruppen föreslår att arbetssättet med att bjuda in föräldrar prövas första gången inom Fryshusets tjejgrupp inkl. killar som ska gå det så kallade Backa-programmet. Arbetet bör följas upp i verksamheterna.

Påverka polisens prioritering avseende Östberga

Målgruppen för åtgärdsförslaget är polisen. Syftet med åtgärden är att få förbättrade relationer mellan polis, ungdomar, personal och vuxna samt att öka förtroendet för polisen. Åtgärdsförslaget innebär att stadsdelsförvaltningen och boende i området ska fortsätta att påverka polisen att prioritera Östberga som stadsdel. Under arbetet har det framkommit från boende och verksamma i området att det finns behov och önskemål om att polisen blir mer närvarande i området och därför är det viktigt att polisen agerar när brott begås och när polisen blir kontaktade. Polisen behöver även synas i sammanhang när det är lugnt i området för att skapa goda relationer till ungdomarna och de yngre barnen.

Bättre samverkan för att förhindra rekrytering av unga in i kriminalitet

Åtgärdsförslaget handlar om att de som arbetar med ungdomar behöver hitta former för att förbättra och utveckla samverkan mellan de olika verksamheterna för att på ett bra sätt kunna förhindra rekrytering av unga in i kriminalitet. Målgruppen är personal i verksamheterna Fältgruppen, Fritidsgård och Fritidsklubb samt verksamma från Fryshuset, Polisen och eventuella föreningar i Östberga. Effekten av en förbättrad samverkan ska bidra till att resurser samutnyttjas, att ett gemensamt synsätt kring regler och förhållningssätt för ungdomar och vuxna formas samt att det skapas en förbättrad samverkan mellan de vuxna i de olika verksamheterna.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom staben i samverkan med avdelningen för Kultur, fritid och demokrati samt avdelningen Förskola och avdelning Utveckling, lokal och stadsmiljö.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Nedan redogörs för förslag till fortsatt arbete med de förslag som har tagits fram i dialogmöten med boende, politiker och verksamma i Östberga i medborgardialogen.

Skapa ett föräldranätverk

Genom att det är föräldrar som administrerar och sköter föräldranätverket och Facebook-gruppen har föräldrarna en aktiv del i hur nätverkandet ska ske. Stadsdelsförvaltningen föreslår att avdelning Kultur, Fritid och Demokrati får i uppdrag att utse en kontaktperson från stadsdelen som kan vara delaktig när det gäller att erbjuda olika aktiviteter och mötestillfällen samt kan sprida information om exempelvis stadsdelens föräldrautbildningar. Kontaktpersonen kan marknadsföra föräldranätverket i stadsdelens verksamheter. Stadsdelsförvaltningen föreslår även att föräldrar inom föräldranätverket kan bjudas in som referensgrupp för övriga åtgärder som föreslås i skrivelsen.

Mötesplats för föräldrar och barn i Östberga

Stadsdelsförvaltningen föreslår att avdelning Kultur, fritid och demokrati får i uppdrag att inom ramen för ordinarie verksamhet planera och arrangera möten i olika former i de olika verksamheterna i kulturhuset, inom fritidsverksamhet, parklek och öppna förskolan samt att detta sker i nära samverkan med föräldranätverket.

Informationsinsats om kommunens befintliga stöd och ansvar

Stadsdelsförvaltningen föreslår att avdelning Kultur, fritid och demokrati, inom ramen för ordinarie verksamhet, får i uppdrag att samordna framtagandet av en informationsbroschyr med information om kommunens befintliga stöd och ansvar till föräldrar och familjer. Arbetet bör ske i samverkan med målgruppen och därför föreslås att föräldranätverket bjuds in som referensgrupp.

Stadsdelsförvaltningen föreslår att avdelning Förskola och avdelning Kultur, fritid och demokrati får i uppdrag att genomföra utbildning för personal om stadsdelens befintliga stöd och ansvar. Utbildning ska ske inom ramen för ordinarie verksamhet. Informationsarbetet ska utföras inom ramen för ordinarie verksamhet av den personal i stadsdelens verksamheter som möter föräldrar och barn på förskolorna och i öppna förskolan i Östberga, i kulturhuset och på stadsdelsförvaltningens medborgarkontor.

Kunskapshöjande åtgärder för barn om våld

För att minska våld i flickors och pojkars uppväxt är det viktigt att barnen görs delaktiga genom att få uttrycka sig om våld och få

kunskap om våld och våldsprevention. Målgrupp för åtgärden är barn och personal/pedagoger i förskolan. Inom förskolan finns idag goda metoder för att arbeta med barn kring våld ur olika perspektiv. Stadsdelsförvaltningen föreslår att arbetet med kunskapshöjande åtgärder sker utifrån befintliga resurser och att arbetet i första hand även utgår ifrån befintliga metoder. Behovet av kunskap, kompetens och metodstöd för personalens/pedagogernas arbete med barnen kring våld behöver tillgodoses. Stadsdelsförvaltningen föreslår därför att avdelning Förskola får i uppdrag att presentera en aktivitet i verksamhetsplan 2020 som syftar till att genomföra åtgärden med utgångspunkt i de lärdomar som framkommit i medborgardialogen.

Kunskapshöjande åtgärder för föräldrar om våld

Åtgärdsförslaget innebär att avdelning Förskola ska planera och genomföra aktiviteter i utbildande syfte för föräldrar. Arbetet ska knytas samman med kunskapshöjande åtgärder för barn bland annat enligt ovanstående förslag och åtgärden ska ske inom ramen för ordinarie verksamhet. Arbetet bör ske i samverkan med målgruppen. Stadsdelsförvaltningen föreslår därför att föräldranätverket i Östberga samt eventuellt andra berörda föräldrar bjuds in som referensgrupp. Referensgruppen ska ges möjlighet att lämna idéer och förslag om aktiviteterna samt hur dessa görs intressanta, lockande och lättillgängliga för målgruppen. Stadsdelsförvaltningen föreslår att avdelning Förskola får i uppdrag att presentera en aktivitet i verksamhetsplan 2020 som syftar till att genomföra åtgärden inom förskolorna i Östberga med utgångspunkt i det som framkommit i medborgardialogen.

Föräldrainvolvering i barns och ungdomars vardag

Stadsdelsförvaltningen föreslår att verksamheterna Fritidsgård och Fritidsklubb inom avdelning Kultur, fritid och demokrati får i uppdrag att samverka med Fryshuset kring föräldrainvolvering i verksamheterna. En tydlig strategi för föräldrakontakter ska tas fram till VP 2020. Åtgärden ska följas upp i tertiärrapport 1, tertiärrapport 2 och årsberättelse 2020.

Påverka polisens prioritering avseende Östberga

Stadsdelsförvaltningen föreslår att arbetet med att påverka polisens prioriteringar avseende Östberga sker inom det gemensamma arbetet utifrån den kommande revideringen av samverkansöverenskommelsen mellan stadsdelsförvaltningen och polisen, i arbetet i det lokala brottsförebyggande rådet och övrig samverkan som sker mellan stadsdelsförvaltning och polis. I övrigt är verksamma/personal i Östberga, stadsdelens preventionssamordnare och politiker i nämnden viktiga för att lyfta fram Östberga som ett prioriterat område. Såväl boende som

personal i området behöver anmäla händelser för att dessa ska blir synliga och ligga till grund för åtgärder och statistik.

Bättre samverkan för att förhindra rekrytering av unga in i kriminalitet

Stadsdelsförvaltningen föreslår att avdelning Kultur, fritid och demokrati får i uppdrag att samordna och leda arbetet med förbättrad samverkan mellan de olika verksamheterna som möter unga i Östberga. Åtgärdsförslaget föreslås ske inom ramen för ordinarie verksamhet och åtgärden behöver tydliggöras avseende syfte och mål, ledning och uppföljning. Ansvariga enhetschefer får i uppdrag att ta fram en modell och en planering till tertialrapport 2 för hur åtgärden ska genomföras.

Förvaltningen får i uppdrag att under 2019 till nämnden återrapporera vidtagna och planerade åtgärder utifrån åtgärdsförslagen vid tertialrapport 2 och vid verksamhetsberättelse.